

บทคัดย่อ

ธนาคารอิสลามในประเทศไทยเปิดให้บริการเต็มรูปแบบเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2545 โดยประกอบธุรกรรมด้านการเงิน การธนาคาร ภายใต้หลักศาสนาอิสลามที่ไม่มีผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย และห้ามลงทุนในกิจการที่ขัดกับหลักศาสนา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษาความต้องการใช้บริการธนาคารอิสลามของเจ้าของกิจการและครัวเรือนไทยมุสลิม ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Sampling) ได้เจ้าของกิจการที่มีลูกจ้าง 5 คนขึ้นไป จำนวน 300 ราย และครัวเรือนอีก 1,000 ราย จากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาทำการสัมภาษณ์ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน พ.ศ. 2547 พบว่าเจ้าของกิจการประมาณครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 49) รองลงมาให้บริการ (ร้อยละ 30.3) และเป็นผู้ผลิต (ร้อยละ 20.7) ตามลำดับ ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา เจ้าของกิจการมีรายได้ของกิจการเฉลี่ย 792,158 บาท/ปี และมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 29,507 บาท/เดือน เจ้าของกิจการใช้เงินสดซื้อสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต รถ/ยานพาหนะ สินค้าคงคลัง, วัสดุคิบ เครื่องใช้สำนักงาน แต่ทำการกู้ยืมเงิน/ผ่อนกับธนาคารเมื่อซื้ออาคาร/ที่ดิน เจ้าของกิจการจะทำการลงทุน หรือฝากเงินส่วนเกินของกิจการ ซึ่งเป็นเงินที่ไม่ได้มีความจำเป็นต้องนำมาดำเนินธุรกิจทุกวันกับธนาคารกรุงไทยมากที่สุด รองลงมาเป็นธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารออมสิน ตามลำดับ โดยฝากบัญชีประเภทออมทรัพย์/สะสมทรัพย์มากที่สุด รองลงมาเป็นบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน นอกจากนี้เจ้าของกิจการบางรายยังฝากเงินกับธนาคาร Bumi Putra และ Bank Islam ในประเทศมาเลเซีย เจ้าของกิจการเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.7) สนใจประเภทของสินค้า/บริการของธนาคารอิสลาม โดยสนใจเงินกู้ระยะยาวมากที่สุด รองลงมาเป็นเงินทุนหมุนเวียน/เงินกู้ระยะสั้น การบริหารเงิน อสังหาริมทรัพย์ แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ตุนีรัยซ์ เงินลงทุนเบื้องต้น พันธมิตรร่วม ประกันหนี้ เงินลงทุนนอกประเทศ กู้ยืมเพื่อซื้อสินค้านำเข้า พันธบัตรรัฐบาล เงินลงทุนหุ้นสามัญ และค้ำเงิน/ค้ำทอง ตามลำดับ โดยร้อยละ 82.3 ของเจ้าของกิจการยินดีจ่ายค่าบริการให้ธนาคารอิสลามสูงกว่าธนาคารทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เจ้าของกิจการที่ยินดีจ่ายค่าบริการให้ธนาคารอิสลามสูงกว่าธนาคารทั่ว ๆ ไปเป็นผู้ที่ทำการสมรสแล้ว เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า มีความสามารถในการพูดภาษาไทยได้ดีกว่า ประกอบอาชีพให้บริการ ค้าขาย มีรายได้ครัวเรือนสูงกว่า และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าเจ้าของกิจการที่ไม่ยินดีจ่ายค่าบริการของธนาคารอิสลามสูงกว่าธนาคารทั่วไป

สำหรับข้อมูลที่ทำให้การสัมภาษณ์ระดับครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กที่มีลูกจ้างน้อยกว่า 5 คน มากที่สุด (ร้อยละ 31.7) รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 23.5) รับจ้าง (ร้อยละ 15.6) กสิกร/ประมง (ร้อยละ 9.5) ฯลฯ ตามลำดับ มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 11,704 บาท/เดือน ได้ทำการออมทรัพย์/เก็บเงินเฉลี่ยร้อยละ 18.9 ของรายได้ โดยร้อยละ 1.2 ของกลุ่มตัวอย่างได้ฝากเงินทั้งในประเทศไทยและมาเลเซีย ธนาคารในประเทศไทยที่นิยมฝากเงินมากที่สุด ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย รองลงมาเป็นธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงเทพ ตามลำดับ และฝากกับธนาคาร Bumi Putra ธนาคาร Malayan Banking และ Bank Islam ในประเทศมาเลเซีย กลุ่มตัวอย่างจ่ายเงินซื้อสินทรัพย์ประเภทบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า รถ และรายจ่ายที่ใช้เงินจำนวนมาก (ได้แก่ การศึกษาของบุตร การไปประกอบพิธีฮัจญ์) โดยใช้เงินสดของครอบครัวเป็นสำคัญ รองลงมาใช้วิธีการกู้ยืม/ผ่อนกับธนาคาร และมีการรี - ไฟแนนซ์ทรัพย์สินประเภทบ้าน รถ เครื่องใช้ไฟฟ้า ทั้งนี้ร้อยละ 94.6 ของกลุ่มตัวอย่างต้องการฝากเงินกับธนาคารอิสลาม แม้ว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากธนาคารอิสลามจะต่ำกว่าธนาคารทั่วไป โดยผู้ที่ต้องการฝากเงินกับธนาคารอิสลามจะเป็นเพศหญิง มีอายุสูงกว่า เป็นผู้ทำการสมรสแล้ว พูดภาษาไทยได้ดี เป็นผู้ทำอาชีพไม่ใช่งานประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ครัวเรือน/เดือนมากกว่า มีระดับการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่ไม่ต้องการฝากเงินกับธนาคารอิสลาม

Abstract

In Thailand the first Islamic Bank has offered full services since 2002. Both transaction and banking business have been operated under Islamic principles which are devoid of the returns in terms of bank interest or any investment in business that is against Islamic religious rules. The purposes of this research were to study both the business owners and households' need in using services provided by the Islamic Bank.

From multi-stage sampling, 300 business owners with five employees or more, and 1,000 households were selected from the southern border provinces. These subjects were interviewed during February and April 2004. It was found that approximately half of them (49 percent) owned a trading business followed by services business (30.3 percent), and 20.7 percent were producers. In the past one year period, business owners had an average income of 792,158 baht/year and the average household income of 29,507 baht/month. They used cash to buy assets in the category of machinery and producing equipment, car or vehicles, goods, raw material and office equipment but they borrowed or got a loan from a bank to buy buildings and land. Most business owners invested or deposited their surplus money that was not needed for the business everyday with Krung Thai Bank, and Government Savings Bank, respectively. The type of account that most business owners had was savings account followed by current account. In addition, some business owners deposited their money with Bumi Putra Bank and Bank Islam in Malaysia. Almost all the business owners (99.7 percent) were interested in the goods or services or Islamic Bank. The type of services they were most interested in was long term finance followed by working capital finance, cash management, real estate, foreign exchange, custodial, venture capitals, syndications, guarantees, multi-purpose funds, trade finance, government bonds, equity fund, and commodities, respectively. Eighty-two point three percent (82.3%) of the business owners were willing to pay higher fees to Islamic Bank than to conventional banks. The business owners who were willing to pay higher fees to Islamic Bank, were married, males, older, could speak Thai better, owned services business, trading, with a higher household income, and had a lower level of education than those business owners who were not willing to pay higher fees to Islamic Bank.

Regarding the data obtained from interviewing at the household level, it was found that most of the population were the owners of small-scale business with less than five employees (31.7 percent) followed by government servants (23.5 percent), employees for odd jobs (15.6 percent), farming/fishing (9.5 percent), etc., respectively. One point two percent (1.2%) of the population deposited their money in both Thailand and Malaysia. The most popular bank in Thailand were Krung Thai Bank followed by Government Savings Bank, and Bangkok Bank, respectively. In Malaysia, they deposited their money with Bumi Putra, Malayan Banking, and Bank Islam. They used their family cash to buy assets such as houses, electrical appliances, cars, and pay for items requiring much money such as education for their children and a hajj. They borrowed or got a loan from a bank and re-financed their assets such as houses, cars and electrical appliances. Ninety-four point six percent (94.6%) of the population wanted to deposit their money with Islamic Bank even though the returns were lower than those from conventional banks. The population who wanted to deposit their money with Islamic Bank were more females than males, married, could speak Thai well, with an occupation other than business, with higher household income/month, and had less education than those who did not want to deposit their money with Islamic Bank.
